

Rengøringsmidler og Overflader

Daglig erhvervsrengøring

Undervisningshæftet giver et indblik i, hvordan snavs kan inddeles i forskellige typer samt hvilke rengøringsmidler, der anvendes på de forskellige overflader.

SUS, Serviceerhvervenes
Efteruddannelsesudvalg

Lone Thingholm Lauridsen, AMU Fyn
Rinna Mølgaard, AMU Fyn
Januar 2014

Rengøringsmidler og overflader

© Børne- og Undervisningsministeriet (januar 2014). Materialet er udviklet af Serviceerhvervenes Efteruddannelsesudvalg i samarbejde med Lone Thingholm Lauridsen, AMU Fyn og Rinna Mølgaard, AMU Fyn. Materialet kan frit kopieres med angivelse af kilde.

SUS

Serviceerhvervenes Uddannelsesudvalg

Vesterbrogade 6D, 4.

1620 København V. Tlf.

32 54 50 55

www.susudd.dk

sus@sus-udd.dk

Indhold

Indholdsfortegnelse	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
Forord	4
Årsager til rengøring	5
Snavstyper	6
Forebyggelse af snavs	7
Rengøringsmidler	8
pH-værdier	8
Rengøringsmidlernes hovedgrupper	10
Rengøringsmidler til let/daglig rengøring	11
Rengøringsmidler til periodisk rengøring	13
Brugsanvisninger	14
Overflader	15
Miljømærker	29

Forord

At udføre erhvervsrengøring kræver uddannelse, dette undervisningsmateriale er udarbejdet som grundbogsmateriale til kurset Daglig erhvervsrengøring. Kompendiet er ét af en samling på i alt syv selvstændige kompendier, som samlet dækker målbeskrivelse for kurset Daglig erhvervsrengøring.

Årsager til rengøring

Hygiejniske årsager. En god rengøring giver en bedre sundhed. Ved at fjerne snavs fjernes mikroorganismer og dermed minimeres risikoen for smittefare.

Sikkerhedsmæssige årsager. Rengøring er med til at øge sikkerheden, fordi rengøring også betyder, at brandbare materialer bliver fjernet, og at man tørrer spildte væsker op.

Vedligeholdelsesmæssige årsager. Rengøring hjælper med til at vedligeholde overfladerne. Pæne og rene lokaler er indbydende for brugerne og "opfordrer" til at efterlade lokalerne i pæn stand.

Produktionsfremmende årsager. Hvis rengøringen er god f.eks. i en fabrik eller inden for levnedsmiddelindustrien, kan det betyde, at produktionen i fabrikken eller forretningen er høj.

Repræsentative/æstetiske årsager. Når et lokale er rent, kan det betyde, at kunderne føler sig godt tilpas. Det er specielt vigtigt for butikker og for hoteller/restauranter. Kunderne bliver måske længere i forretningen, der handles mere og omsætningen stiger.

For at sikre en forbedring af indeklimaet. Ved at fjerne støv bliver indeklimaet bedre. Nogle stoffer i rengøringsmidlerne kan påvirke indeklimaet, derfor er det en god ide at vælge rengøringsmidler ud fra denne viden.

Krav til rengøringsmidler

Man kan stille forskellige krav til rengøringsmidlerne, de skal:

- Være effektive.
- Have gode deklARATIONER og brugsanvisninger.
- Ikke være farlige for sundheden, ikke give allergi eller eksem.
- Være let nedbrydelige i naturen.
- Være økonomiske i brug.

Snavstyper

Man skal vide noget om de forskellige typer af snavs for at vælge det rigtige rengøringsmiddel og den rigtige metode til opgaven.

Snavs er: Enkelte eller sammensatte stoffer, der findes, hvor de normalt ikke skal være. Arbejdspladserne har forskellige typer af snavs, der er forskellige snavstyper i en fabrik, i en børnehave, på et hospital eller i en idrætshal. Der kan også være forskellige typer af snavs i forskellige lokaler, f.eks. er der forskelligt snavs i indgang, køkkener eller på toiletter. Snavs kan deles op i organisk materiale og uorganisk materiale.

- **Organisk snavs:** Kan omdannes med tiden, f.eks. løst støv, der ligger længe, vil blive til en fedtet overflade.
- **Uorganisk snavs:** Snavs som ikke kan nedbrydes, f.eks. kalk fra en udfældning fra vand, vil blive tykkere med tiden.

Organiske snavs	Uorganisk snavs
Snavset kan omdannes med tiden, som f.eks. løst støv der ligger længe, vil blive til en fedtet overflade til sidst.	Snavs som ikke kan nedbrydes. Snavs som kalk er en udfældning fra vand, som bliver tykkere med tiden.
F.eks.: Fedt, olie, madrester, urin, opkast, afføring, hudfedt m.m.	F.eks.: Kalk, rust, ler/jord, sand.

Snavset vil ofte være en blanding af organisk materiale og uorganisk materiale. En uorganisk udfældning af kalk på en væg vil også være "grobund" for at organisk snavs sætter sig på overfladen.

Man kan dele snavs op i følgende grupper:

- **Løst snavs**, som man kan fjerne ved tør-rengøring: Støv, sand, tråde, hår, papir, m.m.
- **Vandopløseligt snavs:** Kaffe, saft, m.m.
- **Snavs, der kan opløses af rengøringsmidler:** Fedtstoffer, madrester, afføring, urin m.m.
- **Snavs, som er vanskeligt at opløse:** Kalk, rust, blæk, lim, farvestoffer, polish- rester m.m.

Rengøringsmidler og overflader

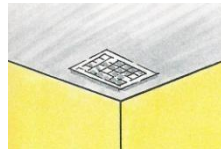
Snavs kommer ad forskellige veje:

- **Gennem luften** f.eks. støv, røg, insekter.
- **Ved spild** f.eks. kaffe, papir, madrester.
- **Ved afsmitning** f.eks. fra fodtøj og hænder.
- **Ved udfældning** f.eks. aflejring af kalk, rust, fedt.
- **Ved produktion** f.eks. produktion af mad indenfor levnedsmiddelindustrien.

Udfældning af snavs, især kalk, kan man undgå ved optørring af vand, korrekt rengøring og udskiftning af slidte pakninger på vandhaner og cisterner, der løber med vand.

Luftbåret snavs kan forhindres med gode ventilationssystemer. Nogle ventilationssystemer er nemme at skifte de udvendige filtre på, mens rengøringen af selve anlægget kræver specialudstyr. I en produktion kan man mindske mængden af snavs ved f.eks. ofte at rense fedtfiltere og udsugninger i køkkenet. Et praktisk indrettet indgangsparti er også en fordel for at minimere indtrængen af luftbåren snavs. Udover at passe på varmen i lokalerne, er en dobbeltdør i indgangspartierne også med til at forhindre luftbåren snavs.

Forebyggelse af snavs

Snavs kan ikke undgås. Men der kan gøres meget for at forebygge, at snavset sætter sig:

Man kan undgå snavs fra **afsmitning** ved at:

- Have store måtter ved indgangene.
- Automatisk døråbning uden dørgreb eller gode store dørgreb.
- Overfladebehandling, der forhindrer, at snavset sætter sig fast f.eks. polish - eller nanobehandling, der kan få væske og snavs til at "prelle af" overfladen, f.eks. fliser og ruder.

Rengøringsmidler og overflader

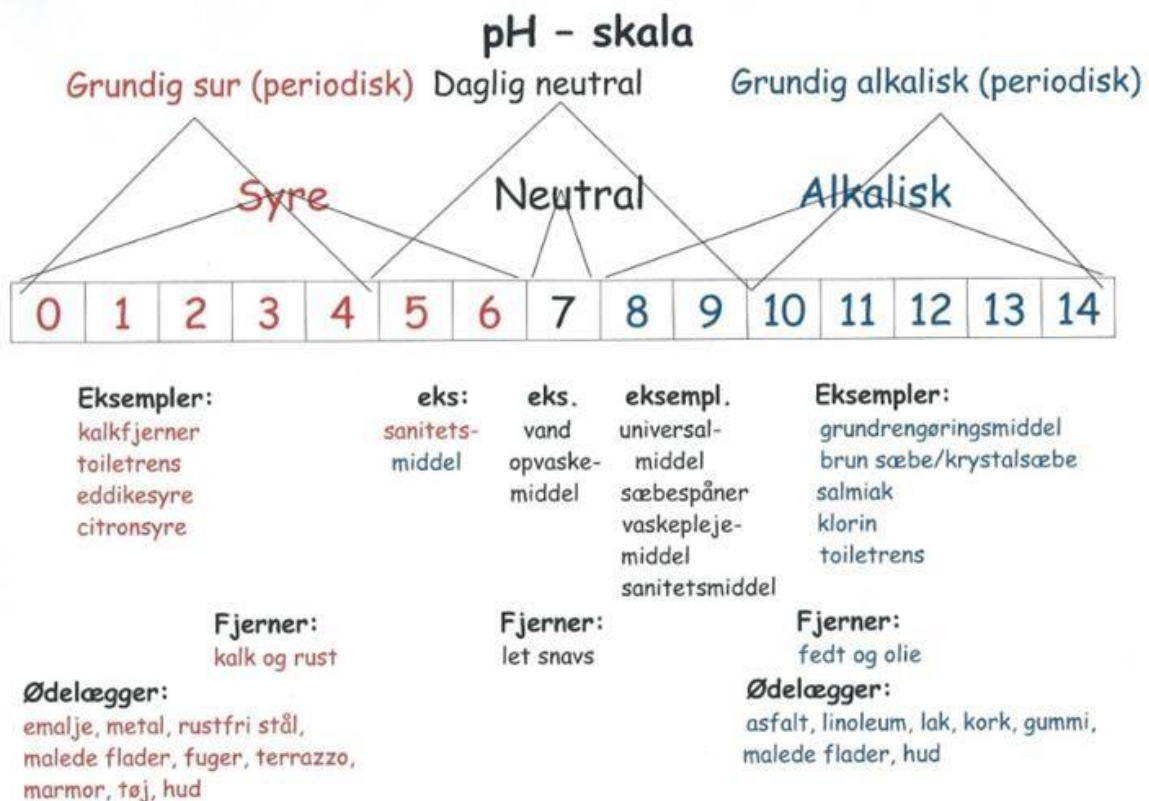
Rengøringsmidler

Hvorfor ikke kun anvende ét rengøringsmiddel til alle rengøringsopgaver? Der findes forskellige typer af snavs og forskellige overflader. Der findes derfor også mange forskellige typer rengøringsmidler med forskellige egenskaber. F.eks. skal der anvendes et surt rengøringsmiddel til at fjerne kalkbelægninger og et alkalisk middel til at fjerne fedt/olie. Som rengøringsassistent er det vigtigt, at man kender til de forskellige typer rengøringsmidler, hvilke egenskaber de har, og hvad de indeholder, så man kan vælge det rigtige middel til den konkrete opgave.

pH-værdier

Rengøringsmidler kan indeholde mange forskellige kemikalier. Nogle af disse har betydning for rengøringsmidlets pH-værdi.

pH-værdi måles på en skala fra pH 0 — 14.

Rengøringsmidler og overflader

pH-værdierne kan aflæses med pH-indikatorsticks eller med et elektronisk pH-meter.

Eksempler på rengøringsmidler:

- Stærkt sure midler (pH 0 - 5).
- Midler til daglig rengøring (pH 6 - 9).
- Stærke alkaliske midler (pH 10 -14).

Stærkt sure	Til daglig rengøring	Stærkt alkaliske
--------------------	-----------------------------	-------------------------

Rengøringsmidler og overflader

pH-værdi 0-5	pH-værdi 6-9	pH-værdi 10-14
Kalkfjerner	Universalmiddel	Grundrens
Toiletrens	Universalmiddel til sanitet	Polishfjerner
	Opvaskemiddel	Alkalisk skumrengøring
Sur skumrengøring	Vaskeplejemidler med eller uden voks	Brun sæbe
	Sæbspåner	

Rengøringsmidlernes hovedgrupper

Man kan dele rengøringsmidler op i hovedgrupper efter anvendelse og indholdsstoffer. Indenfor hver hovedgruppe er der forskellige anvendelsesområder og forskellige begrænsninger.

I skemaet ses hovedgrupperne opdelt efter fortrinsvis midler til let/daglig og periodisk rengøring.

Rengøringsmidler og overflader

Rengøringsmidler til let/daglig rengøring

Type og pH-værdi i brugsopløsning	Anvendelse og egenskaber	Anvendelsesbegrænsninger	Kan indeholde	Bemærkninger
Universelle 7-9,5 	Alle overflader, der tåler vand. Fjerner let fedtbundet snavs. Kan bruges til skridhæmmende/skridsikre og antistatiske gulve.	Ingen.	Syndet, kalkbinder.	Efterlader ikke plejefilm. Kan irritere huden.
Universelle sanitetsmidler 7-9,5	Daglig rengøring af sanitet. Fjerner let fedtbundet snavs. Kan bruges til skridhæmmende/skridsikre gulve.	Ingen.	Syndet, kalkbinder.	Kan ikke fjerne kalkbelægninger, men virker kalkhæmmende. Kan irritere huden. Disse midler indeholder altid kalkbindere, derfor skal de altid doseres efter vandets hårdhed.
Vaskeplejemidler u/ voks 7-9 	Alle overflader, der har brug for plejefilm. Fjerner snavs, der er let fedtbundet, og efterlader en plejefilm.	For at forhindre en ophobning af plejefilm kan der ved gulve, der vaskes ofte vekselsvaskes med universalmiddel.	Fedtsyresæbe, syndet, kalkbinder.	Plejefilmen kan poleres blank med maskine f.eks. en high speed. Kan irritere huden.
Vaskeplejemidler m/ voks 7-9	Alle overflader, der har brug for plejefilm. Fjerner snavs, der er let fedtbundet, og efterlader en plejefilm.	For at forhindre en ophobning af plejefilm kan der ved gulve, der vaskes ofte vekselsvaskes med universalmiddel.	Fedtsyresæbe, syndet, voks, kalkbinder, polymer.	Plejefilmen kan poleres blank med maskine f.eks. en high speed. Kan irritere huden.

Rengøringsmidler og overflader

Fedtsyresæber sæbspåner 7-9	Alle overflader, der har brug for plejefilm. Fjerner snavs, der er let fedtbundet, og efterlader en plejefilm.	For at forhindre en ophobning af plejefilm kan der ved gulve, der vaskes ofte vekselsvaskes med universalmiddel.	Fedtsyresæbe, alkali, kalkbinder.	Opløses i varmt vand. Plejefilmen kan poleres blank med maskine f.eks. en high speed. Når spånerne
				opløses, kan støvet irritere luftvejene.
Opvaskemiddel 7-8	Service og andre overflader, der tåler vand.	Ingen.	Syndet, kalkbindere.	Efterlader ikke plejefilm. Kan irritere huden.
				

Rengøringsmidler og overflader

Rengøringsmidler til periodisk rengøring

Type og pH-værdi i brugsopløsning	Anvendelse og egenskaber	Anvendelsesbegrænsninger	Kan indeholde	Bemærkninger
Fedtsyresæbe, krystalsæbe, brun sæbe 9-12 	Klinker og stengulve. Fjerner groft fedtbundet snavs.	Bør ikke anvendes på linoleum, kork, lakerede overflader eller gummigulve. Midlet skal opløses i varmt vand.	Fedtsyresæbe, alkali.	Krystalsæbe opløses i varmt vand. Krystalsæbe har en høj pH-værdi, der kan give ætsningsskader på hud/øjne.
Grundrengøringsmidler 9,5-12 	Til periodisk rengøring af overflader, der tåler høj pH-værdi. Fjerner groft fedtbundet snavs.	Anvendes med forsigtighed på linoleum, kork, lakerede overflader eller gummigulve.	Sydet, alkali, kalkbinder, organisk opløsningsmiddel.	Midlet skal skylles af. Kan give irritation og ætsningsskader på hud/øjne.
Kalkfjerner 0-4 	Som kalk- og rustfjerner på overflader, der kan tåle syre. Opløser kalk og rust.	Bør ikke anvendes på terrazzo, emalje, marmor eller fuger.	Syre, sydet, inhibitor.	Må aldrig blandes med midler der indeholder klor. Der kan udvikles klogasser. Midlet skal skylles af. Kan give irritation og ætsningsskader på hud/øjne.
Toiletrens 0-2 (enkelte har pH-værdi på 10-12) 	Til toiletter og urinaler. Opløser kalk og rust.	Bør kun anvendes i toiletter og urinaler.	Syre, sydet.	Må aldrig blandes med midler, der indeholder klor. Der kan udvikles klogasser. Kan give irritation og ætsningsskader på hud/øjne.

Rengøringsmidler og overflader

I rengøringsbranchen findes der mange specialmidler, læs brugsanvisningen grundigt og få en vejledning fra din arbejdsleder.

Eksempler på specialprodukter:

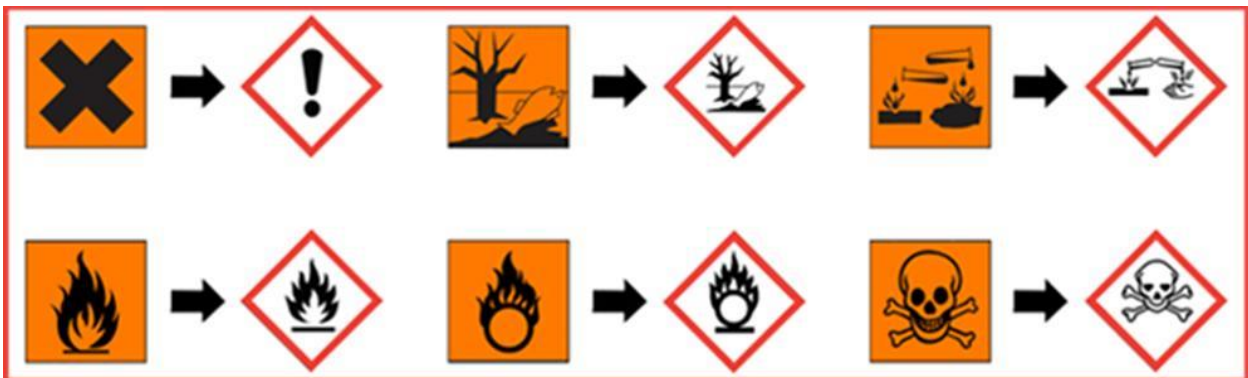
- pletrens
- tyggegummifjerner
- desinficerende midler
- kalksæbefjerner
- polish
- polishfjerner
- olier til trægulve

Brugsanvisninger

Rengøringsmidler kan være med til at belaste naturen. Rengøringsmidler kan også være farlige for de personer, som arbejder med dem. Derfor har rengøringsmidler en brugsanvisning (datablad), der fortæller, hvordan man bruger midlet rigtigt. Det er vigtigt, at man som rengøringsassistent ved, hvad der står i brugsanvisningen. Nogle midler kan give eksem eller allergi. Det er også vigtigt at overholde doseringerne for ikke at ødelægge materialerne.

I løbet af de næste år, til og med år 2017 vil faremærkerne ændre udseende

En del rengøringsmidler er faremærkede. Faremærkningerne på midlerne kan bl.a. være:

Overflader

Betegnelse	Beskrivelse og egenskaber	Anvendelse	Rengøring	Tåler ikke
 Aluminium	Gråt, forholdsvis blødt metal. Ændres ikke ved luftens påvirkning, dvs. det skal ikke pudses. Let at holde ren, men ridses let.	Dør- og vinduesrammer, enkeltdele på inventar f.eks. kanter og rammer.	Afvaskning med universalmiddel. Hvid skurenylon kan bruges på pletter, der sidder fast.	Stærke syrer, stærke alkali, slibemidler og klor.
 Asfalt	Tæt, støbt, mørk gulvbelægning. Findes i bl.a. sort, rødbrun og grøn. Tåler vand, er meget slidstærkt og revner normalt ikke, men kan få mærker af tunge ting.	Gulvbelægning i lokaler med stor trafik. Fås også som fliser.	Ubehandlet asfalt skal vaskes med vaskeplejemiddel. Asfalt kan også vedligeholdes med specialpolish i vaskevandet.	Stærke syrer, stærke alkali, fedt, olie og organiske opløsningsmidler.
 Beton	Grå eller hvidgrå, kan også være gennemfarvet med cementfarve. Porøst med ru overflade. Kan være malet, se maling. Slidstærkt, men vanskeligt at gøre rent pga. den ru overflade.	Gulve og vægge.	Vaskes med universalmiddel evt. vekselvask med vaskeplejemiddel. Kan også støvsuges.	Syrer. Fedt og olie giver pletter fordi det bliver suget ned i den porøse overflade.

Rengøringsmidler og overflader

	Støver let. Tåler vand.			
 Emalje	Emalje er smeltet glasmasse, som er påført metalplader. Let at rengøre, men ridses let. Overfladen er sprød og kan	Badekar, håndvaske, køkkenvaske, og komfurer.	Vaskes med sanitets- eller universalmiddel. Hvid håndskurenylon kan bruges på fastsiddende pletter.	Syrer og slibende midler.

	derfor revne ved slag.			
 Fliser	Fremstilles oftest af keramisk materiale som glaseres for at få en jævn og stærk overflade. Findes i mange farver. Let at gøre rene. Bliver ikke ødelagt af konstant fugt. Fliser i andre materialer f.eks. marmor - se under marmor.	Vægge i sanitærum, lokaler til fødevareindustri, i butikker og andre steder, hvor man kræver en høj hygiejnisk standard.	Vaskes med sanitets- eller universalmiddel. Ved grundig rengøring skal man: 1) Skulle med vand 2) Fjerne fedtbelægninger med alkalisk middel 3) Skulle med vand 4) Fjerne kalkbelægninger med et surt middel 5) Skulle med vand	Slibende midler. Fugerne kan ikke tåle syrer.

Rengøringsmidler og overflader

 <p>Glas</p>	<p>Fås glat, matteret eller bølget og i forskellige farver. Kan tåle vand, både sure og alkaliske rengøringsmidler og organiske opløsningsmidler.</p>	<p>Vinduesglas, spejle, bordplader og brugsting.</p>	<p>Vinduessæbe, universalmiddel eller glasrens. Et glasskind eller en mikrofiberklud til glas kan også bruges.</p>	<p>Slibende midler og hårde skurenylon.</p>
 <p>Granit, natur</p>	<p>Natursten og meget stærkt materiale. Meget modstandsdygtigt overfor ridser og kemikalier.</p>	<p>Gulve og bordplader.</p>	<p>Vaskes med universalmiddel. Hvis man ønsker en plejefilm, kan der anvendes vaskeplejemiddel.</p>	<p>Fugerne tåler ikke syrer. Stærkt slibende midler.</p>
 <p>Klinker</p>	<p>Fremstilles ofte af hårdtbrændt ler. Fremstillet i mange former, størrelser og farver. Teglklinker og uglaserede klinker er porøse. Slidstærke og vandfaste. Klinker af andet materiale f.eks marmor eller travertin - se under marmor.</p>	<p>Gulve i våde rum og arealer med stort slid. Mange klinker kan anvendes både som gulv- og vægbeklædning.</p>	<p>Vaskes med universalmiddel. Hvis man ønsker en plejefilm, kan man bruge et vaskeplejemiddel. Tegl og porøse klinker kræver vaskeplejemiddel. Kan periodisk skures med grundrengøringsmiddel.</p>	<p>Fugerne tåler ikke syrer.</p>

Rengøringsmidler og overflader

 <p>Kork</p>	<p>Blødt, brunligt, porøst materiale. Fremstilles af bark fra korkegen og er ofte påført en PVCfolie eller en lak. Blødt og behageligt at gå på. God isoleringsevne. Får mærker af tunge møbler.</p>	<p>Gulve, vægge, opslagstavler.</p>	<p>Vaskes med universalmiddel.</p>	<p>Stærke alkali, salmiak, organiske opløsningsmidler. Slibende midler og overdreven brug af vand. Vandet kan da trænge ned til korken i sammenføjningerne ved flisens kant.</p>
 <p>Krom</p>	<p>Skinnende metal. Fremstilles i flere kvaliteter. Hård, glat overflade, som er let at holde ren.</p>	<p>Belægning på vandhaner og rør.</p>	<p>Vaskes med universalmiddel eller sanitetsmiddel.</p>	<p>Stærke syrer og alkalier samt stærkt slibende midler.</p>
 <p>Kunstmarmor</p>	<p>Fremstilles af marmorpulver med bindemiddel. Ved at polere materialets overflade, bliver det vandbestandigt. Ligner marmor. Kan være PVCbehandlet eller acrylbehandlet.</p>	<p>Bordplader, vindueskarme og håndvaske.</p>	<p>Vaskes med universalmiddel eller sanitetsmiddel. Tørres grundigt efter for at undgå kalkbelægninger. Kan behandles med voks.</p>	<p>Syrer og slibende midler. Spild skal straks tørres op. PVCbehandlingen kan ikke tåle organiske opløsningsmidler.</p>

Rengøringsmidler og overflader

<p>Laminat/ plastlaminat</p> 	<p>En overflade, der kan ligne træstruktur eller andre naturmaterialer.</p> <p>Fremstilles af flere lag papir, der er limet sammen med plast. Kan tåle sure og alkaliske rengøringsmidler.</p>	<p>Gulve, døre, borde, køkkenlåger, skillevæge, inventar mm.</p>	<p>Afstøvning, aftørring, med vand eller universalmiddel.</p>	<p>Skarpe genstande og slibende midler.</p>
---	--	--	---	---

Rengøringsmidler og overflader

	<p>Fremstilles af kork, træmel og linolie, som påføres et jutevæv eller et syntetisk underlag. Ved den korrekte behandling er linoleum meget slidstærkt. Linoleum er "levende" og "reparerer" småskram-mer med tiden. Hvis linoleum lugter ved vask: Det kan være furaner/duftstoffer der frigives. Det kan også være fedtholdigt snavs, der lugter. Når det så får fugt, og vandet derefter damper af, vil der være en lugt tilbage. Kan fjernes ved en sæbeopskuring.</p>	<p>Gulve og borde. Kan polishbehandles.</p> <p>OBS ved polishbehand-ling: Linoleum tåler ikke overdreven høj fugt og alkalitet. Linoleum er ofte lagt på beton og denne er alkalisk. Bliver linoleum gennemfugte t i forbindelse med polishpålægning vil den blive blød nedefra, og der vil opstå huller, som om det er trykmærker fra høje hæle.</p>	<p>Tørmopning eller støv- sugning. Linoleum har behov for en beskyttelsesfilm eller opbygning af plejefilm. Linoleum kan leveres med et tyndt siliconelag, en fabriksfilm/"håndværkerfilm" eller en endnu stærkere polyurethan-top for at beskytte overfladen mod slid fra redskaber og maskiner, den forlænger levetiden for linoleum væsentlig. Den skal ikke skures af. Den nye linoleum med fabriksfilm eller linoleum med polish kan rengøres med universalmiddel eller mikrofibermop. Ellers skal linoleum have vaskeplejemiddel og vekselvask med universalmiddel efter behov.</p>	<p>Stærke alkalier, stærke syrer organiske opløsningsmidler og stærkt slibende midler</p>
<p>Linoleum</p> <p>Linoleum med "huller"</p> 				

Rengøringsmidler og overflader

<p>Læder</p> 	<p>Garvede dyrehuder. 1) Dækfarvet læder; læderet har fået et beskyttende lag af dækfarve. Tager kun lidt imod snavs. Pletter er normalt lette at fjerne. 2) Naturfarvet læder; ufarvet læder uden overfladebeskyttelse. Er</p>	<p>Stole og sofaer.</p>	<p>Dækfarvet læder: Brug en sæbespåneopløsning, heraf bruges kun skummet, som påføres med en blød klud og efter et par min. eftertørres med en tør blød klud. Naturlæder: Afstøves med en tør klud, kan evt. støvsuges.</p>	<p>Dækfarvet læder: Brug organiske opløsningsmidler og overdrevt brug af vand. Naturfarvet læder: vand, organiske opløsningsmidler og voks. Læder ridses af skarpe genstande.</p>
--	---	-------------------------	---	---

	<p>meget modtageligt for snavs, fedt og vand. Læderet er blødt.</p>			
<p>Maling</p> 	<p>Blank, halvblank eller mat. Slidstyrken og vandbestandigheden afhænger af malingens sammensætning og glans. Jo højere glans, des mere vaskbar.</p>	<p>Døre, vinduesrammer, vægge, lofter, gulve og inventar.</p>	<p>Rengøres med universalmiddel. Matte malinger er ikke vaskbare.</p>	<p>Slibende midler, stærke alkalier og organiske opløsningsmidler.</p>
<p>Marmor</p> 	<p>Marmor er en kalksten. Den findes i flere farver og mønstre afhængig af oprindelsen. Kan være poleret eller PVC-behandlet. Marmor er porøst og opsuger fugt og snavs. Kan beskyttes med polering.</p>	<p>Bordplader, vindueskarme, gulve og vægge.</p>	<p>Tørmoppes eller støvsuges. Vaskes med universalmiddel og vekselsvaskes med vaskeplejemiddel. Til håndvaske bruges et sanitetsmiddel.</p>	<p>Syrer, slibende midler og konstant fugt.</p>

Rengøringsmidler og overflader

 <p>Messing</p>	<p>Gulligt metal, der er en blanding (legering) af kobber og zink. Kan være behandlet med lak. Ændrer farve, når det påvirkes af luften. Irrer ved konstant fugt.</p>	<p>Dørgreb, beslag, armatur, pyntegenstande mv.</p>	<p>Ubehandlet: aftørres med universalmiddel. Pudses efter med en tør klud. Pudses efter behov med specialmiddel. Lakeret: afstøves eller aftørres med universalmiddel.</p>	<p>Syrer og stærke alkalier samt stærkt slibende midler. Lakeret: tåler ikke organiske opløsningsmidler.</p>
 <p>Mursten</p>	<p>Fremstillet af ler. Slidstyrken afhænger af leret og brændingen. Fås i forskellige farver og strukturer. Kan være ubehandlet eller behandlet med termoplastisk lak eller maling. Varme- og lydisolerende. Rå</p>	<p>Vægge, gulve og vindueskarme.</p>	<p>Vægge: støvsuges. Gulv/ubehandlet: støvsuges, kan evt. vaskes med vaskeplejemiddel og vekselsvaskes med universalmiddel. Gulv, behandlet: rengøres med universalmiddel.</p>	<p>Ubehandlede vægge kan ikke tåle vand i større mængder.</p>
	<p>mursten suger vand og er vanskelige at holde rene.</p>			
 <p>PC-udstyr</p>	<p>Overfladen på dette udstyr er ofte plast + evt. aluminium.</p>	<p>PC-udstyr: Kabinet og tastatur.</p>	<p>Kabinet og tastatur kan aftørres med en hårdt opvredet klud med universalmiddel brug evt. en mikrofiberklud. Der er findes også nogle specielle renseprodukter: luftspray, skum til tastatur, skærmrens mm.</p>	<p>Fugt. Stærke syrer, stærke alkali, slibende midler.</p>

Rengøringsmidler og overflader

 <p>Porcelæn</p>	Keramisk materiale af brændt ler, feldspat og kvarts, ofte er det glaseret for at opnå større slidstyrke. Tåler de fleste kemikalier.	Håndvaske, toiletkummer og urinaler.	Sanitetsmiddel eller universalmiddel og evt. hvid/blå skurenylon. Kan periodisk afkalkes med kalkfjerner. Til periodisk afkalkning af toilet kan toilettrens bruges.	Hårde slibende midler, f.eks. grøn skurenylon.
  <p>Rustfrit stål</p>	Blankt eller mat stål, der er fremstillet af jern tilsat krom eller nikkel. Tåler svage syrer og alkalier. Stål har en glat overflade og er let at holde ren.	Håndvaske, udslagskummer, borde og inventar, især til levnedsmiddelproduktion.	Universalmiddel eller sanitetsmiddel. Kalkpletter kan fjernes med svag syre og hvid skurenylon. Skyl efter med rent vand. Der kan også anvendes et specielt stålpleje-middel.	Stærke syrer og stærkt slibende midler. Stærke syrer og klor kan give misfarvning og pletter.
 <p>Skifer</p>	Natursten, der oftest er lagdelt, som kan kløves i tynde plader. Fås med ru eller poleret overflade. Farverne er sort, grå, grøn eller rødlig. Porøst og slidstærkt, men er modtagelig for stød og ridser.	Gulvfliser, bordplader, vindueskarme, facade- og tagbelægning.	Vaskes med universal-middel. Hvis man ønsker en plejefilm kan vaskes med vaskeplejemiddel eller fedtsyresæbe. Kan også behandles med stenolie.	Fugerne kan ikke tåle syrer.

Rengøringsmidler og overflader

 <p>Stiftmosaik</p>	<p>Keramisk materiale, som evt. glaseres. Små firkantede "fliser" som leveres på et net af nylon. Let at rengøre, vandbestandig.</p>	<p>Oftest som gulvbelægning i vådrum, også på vægge og borde.</p>	<p>Vaskes med sanitetsmiddel eller universalmiddel. Hvis man ønsker en overfladefilm på uglaseret mosaik, kan vekselsvaskes med vaskeplejemiddel.</p>	<p>Slibende midler. Fugerne kan ikke tåle syrer.</p>
 <p>Tabletgulv af</p>	<p>Fremstilles af syntetisk gummi eller en blanding af naturlig og syntetisk gummi. Fås i fliser og baner i mange farver. Meget slidstærkt og støjdæmpende. Der bliver mærker af tunge ting.</p>	<p>Gulvbelægning. Ofte steder hvor der ønskes et skridsikkert eller lyddæmpende gulv.</p>	<p>Tørmoppes, støvsuges, vaskes med universalmiddel. Kan polishbehandles - og vaskes også med universalmiddel.</p>	<p>Organiske opløsningsmidler og slibende midler.</p>
 <p>Tavle/kridt</p>	<p>Fremstilles af spånplade belagt med karton og malet med speciel tokomponentmaling.</p>	<p>Skrivetavler.</p>	<p>Rengøres med koldt vand med vaskemop eller inventarmop.</p>	<p>Vaskeplejemidler og syrer.</p>

Rengøringsmidler og overflader

<p>Tavle /</p> <p>whiteboard</p>	<p>Stålplade belagt med keramik.</p>	<p>Skrivetavle, hvor man anvender whiteboardtush.</p>	<p>Aftørres med tilhørende filtsvamp. Kan periodisk rengøres med inventarmop m/koldt vand og universalmiddel eller specialmiddel.</p>	<p>Slibende midler.</p>
<p>Tavle/ interaktiv/ /smartboard</p>	<p>Stålplade belagt med keramik.</p>	<p>Interaktiv whiteboard, der er tilsluttet computer og projektor. Der anvendes de tilhørende digitale penne.</p>	<p>Følg vejledningen fra producenten. Pennebakken holdes også ren, heri er der infrarøde følere, og disse virker ikke, hvis der er snavs i pennebakkens fordybninger.</p>	<p>Slibende midler. Spray aldrig vand/kemi direkte på overfladen, da det kan ødelægge rammens reflekterende overflade.</p>
 <p>Terrazzo</p>	<p>Fremstilles af marmorskår, som blandes med hvid eller farvet cement. Tåler vand og er let at gøre rent. Slidstærkt og glat.</p>	<p>Gulve i vådrum, trapper og gange samt vaskebordplader.</p>	<p>Sanitetsmiddel eller universalmiddel. Hvis der ønskes en plejefilm vekselsvaskes med vaskeplejemiddel u/ voks. Pletter af kalk og rust kan man fjerne med slibemidler.</p>	<p>Syrer. Bliver glatte af plejemidlerne.</p>

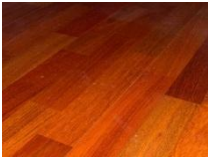

Rengøringsmidler og overflader

<p>Toiletsæde/ plast</p> 	<p>Kan være af forskellige former for plast, f.eks. PE (polyethylen), ABS (acrylnitrilbutolien-styren) og carbamidplast – eller af lakeret træ. Findes i forskellige farver. Tåler vand og svage alkalier.</p>	<p>Toiletsæder mm.</p>	<p>Sanitetsmiddel eller universalmiddel og evt. en hvid skurenylon.</p>	<p>Stærke alkalier, syrer, acetone og slibende midler.</p>
<p>Tekstiler/ møbelstoffer og tæpper</p> 	<p>Tekstile gulvbelægninger og møbelstoffer kan være fremstillet af polyamid, polypropylen eller uld – eller en blanding af disse. Isolerende og lyddæmpende. Kan være imprægneret med antismudsantistatisk eller brandhæmmende materiale.</p>	<p>Gulvbelægning og møbler.</p>	<p>Støvsugning. Pletter kan evt. fjernes med en våd (kun vand) mikrofiberklud. Alternativt korrekt pletfjerning og tæppe /møbelrens.</p>	<p>Kan ikke tåle for meget vand. Man skal altid være meget opmærksom på, hvad underlaget kan tåle ved en rensning.</p>
<p>Træoverflade</p> <p>Lakeret</p>	<p>F.eks. eg, fyr, mahogni og bøg. Lakken kan være blank eller mat.</p>	<p>Gulve, døre, borde, køkkenlåger, inventar mm.</p>	<p>Afstøvning, aftørring, universalmiddel.</p>	<p>Fugt, varme, organiske opløsningsmidler, skarpe genstande og slibemidler.</p>

Rengøringsmidler og overflader

<p>Træoverflade</p> <p>Oliebehandlet</p>	<p>F.eks. teak, bøg, eg, merbau, ask, jatoba. Der kan anvendes såvel hærdende som ikke hærdende olier.</p>	<p>Gulve, bordplader og møbler. Slidstyrken er afhængig af træsorten. De bløde kan være fyr og gran, de mere hårde kan være bøg, ask og merbau.</p>	<p>Oliebehandlet træ bør vaskes mindst muligt for ikke at fjerne for meget olie. Daglig rengøring: tørmopning eller støvsugning brug evt. olieklude. Grundig rengøring: Fugtovertørring eller vask med et universalmiddel, vaskeplejemiddel eller sæbespåner. Grundig optørring.</p>	<p>Store mængder vand, dette kan misfarve og ødelægge gulvet. Stærke alkalier kan opløse oliebehandlingen.</p>
<p>Træoverflade</p> <p>Ludbehandlet</p> 	<p>Lyse træsorter f.eks. fyr, eg, bøg.</p>	<p>Gulve og møbler.</p>	<p>Daglig rengøring: støvsugning eller afstøvning. Grundig rengøring: Fugtovertørring eller vask med vaskeplejemiddel eller sæbespåner.</p>	<p>Hvis overfladen ikke er mættet med plejemiddel, kan der hurtigt opstå misfarvning ved alm. brug.</p>

Rengøringsmidler og overflader

<p>Træoverflade</p> <p>Ubehandlet</p>	<p>F.eks. fyr, eg, bøg.</p>	<p>Gulve og møbler.</p>	<p>Daglig rengøring: støvsugning eller afstøvning. Grundig rengøring: Fugtovertørring eller vask med vaskeplejemiddel eller sæbespåner.</p>	<p>Tiltrækker alle former for snavs, derfor behandles overfladen med lud, fedtsyresæbe, lak eller olie.</p>
<p>Vinyl/ PVC/ Polyvinylchlorid</p> 	<p>Gennemfarvede eller laminerede i 2 til 6 lag. Det øverste lag er det stærkeste. I fliser eller baner. Slidstærkt. Let at rengøre. Kan gøres helt vandtæt.</p>	<p>Gulve og vægge. Fås som antistatisk og skridsikkert/skridhæmmende. Kan polishbehandles.</p>	<p>Ubehandlet vinyl: tør/fugtmopning, støvsugning eller vask med sanitetsmiddel eller universalmiddel. Polishbehandlet vinyl: tør/fugtmopning, støvsugning eller vask med universalmiddel. Et vinylgulv kan gives en beskyttelse i form af et vaskeplejemiddel. F.eks. vil gulvet blive beskyttet mod skomærker/brandmærker (gummisko på et vinylgulv kan give brandmærker) ved vask med et vaskeplejemiddel.</p>	<p>Organiske opløsningsmidler og slibende midler f.eks. grøn eller sort skurenylon, der vil ridse overfladen.</p>

Miljømærker

Eksempler på nogle af de anvendte miljømærkninger:

	EU-blomsten, der er det europæiske miljømærke. Det blev etableret i 1992 og Danmark var med fra starten.
	Svanen, der er det Nordiske Ministerråds mærke. Svanen blev etableret i 1989 og Danmark tilsluttede sig i 1998. Når et produkt er Svanemærket, har man garanti for at produktet er blandt de mindst belastende for miljøet. Kravene til de miljømærkede produkter revideres hvert 3. år. Dette for at sikre at produkterne fortsat udvikles i miljørigtig retning.

Rengøringsmidler er med til at forurene. Når rengøringsassistenten hælder rengøringsvand ud i vasken, løber det ud i kloakken. Her er det med til at forurene, fordi nogle af stofferne i rengøringsmidlet fortsat virker ud i vandmiljøet.

Rensningsanlæg, søer og vandløb kan blive overbelastede pga. rengøringsmidlernes påvirkning. De stoffer, der er svære at opløse, vil hobe sig op i naturen.

Alle organiske stoffer bliver nedbrudt i naturen med tiden. Det er forskelligt, hvor lang tid det tager. Hvis et stof er langsomt nedbrydeligt, kan det blive optaget i fødekæden (naturens kredsløb). Nogle af leddene i fødekæden kan blive påvirket så meget, at de ændrer sig, og det kan gå ud over reproduktionen. Måske uddør nogle af leddene, og så fungerer naturens eget kredsløb ikke længere.

Der er også flere virksomheder og institutioner der gør meget for miljøet - hensyn der rækker langt ud over rengøringen alene, eksempler herpå er Den Grønne Nøgle, der anvendes i hotelbranchen og på vandrehjem. For at kunne bruge mærkningen Den Grønne Nøgle i sin markedsføring er der en række krav til virksomheden/institutionen, der skal være opfyldt.

